

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12Co/77/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117206206
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117206206.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej v spore žalobcu: T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX R. XX, zastúpeného T. W., bytom XXX XX R. XX, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o určenie neplatnosti zmluvy, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.672,97 eura a o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia v sume 500 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra č.k. 25C/15/2017-99 zo dňa 13.07.2017 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti úverovej zmluvy, určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov, zaplatenia bezdôvodného obohatenia a primeraného finančného zadostučinenia. Zároveň žalovanému priznal náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 2 písm. g), § 9 ods. 1, 2, 3, § 11 ods. 1 písm. a), b) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), § 39, § 43a ods. 1, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, 2, 5, § 54 ods. 1, 2, § 107 ods. 1, 2, § 451 ods. 1, 2, § 488, § 517 ods. 1, 2, § 559 ods. 1, 2, § 657, § 658 ods. 1, § 879j Občianskeho zákonníka, § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“). Rozhodnutie o trovách konania súd odôvodnil podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku. Súd v odôvodnení uviedol, že zmluva č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 29.10.2010, na základe ktorej bol žalobcovi poskytnutý úver, je v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou, keďže bola uzavretá medzi žalovaným ako dodávateľom konajúcim v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti a medzi žalobcom ako spotrebiteľom, ktorý nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

2. V časti určenia neplatnosti zmluvy ako aj určenia, že zmluva je bez úrokov a bez poplatkov, súd prijal záver, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na danom určení. Uviedol, že nie je dôvod rozhodovať o určení, keď je možné rozhodovať o plnení, ktorého sa žalobca aj domáhal. Zmluva bola ukončená úhradou dlhu a medzi stranami neexistuje žiadny zmluvný vzťah. Určovacie výroky by nijako neovplyvnili zmluvné strany, keby sa zároveň nedomáhali aj plnenia. Pre absenciu naliehavého právneho záujmu na určení preto v tejto časti žalobu zamietol.

3. V časti zaplata sumy 1.672,97 eura, predstavujúcej rozdiel medzi poskytnutou a uhradenou sumou úveru, súd považoval nárok žalobcu vzhľadom na námietku vznesenú žalovaným za premlčaný, a preto aj v tejto časti žalobu zamietol. Žalobca totiž uhradil dlh v septembri 2011 a žaloba bola podaná až dňa 02.03.2017. Objektívna premlčacia doba bola 3 ročná, nie 10 ročná. Zo strany žalovaného nebol preukázaný úmysel sa obohatiť. Aj keby zmluva neobsahovala zákonom stanovené náležitosti, nie je možné bez ďalšieho konštatovať, že žalovaný mal úmysel obohatiť sa. Úmysel musí smerovať k bezdôvodnému obohateniu a musí existovať už v čase získania bezdôvodného obohatenia. Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívna. V súvislosti s tým súd poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/207/20151, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/90/2015, sp. zn. 14Co/1128/2014 a Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/516/2015. Žalobca neunesol dôkazné bremeno o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť.

4. V časti uplatnenia finančného zadostučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa súd žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca nepreukázal, že by bol donútený zmluvu alebo dohodu podpísať a iné dôvody pre priznanie finančného zadostučinenia neuvádzal. Navyše aj tento nárok je kvôli uplynutiu 3-ročnej premlčacej doby premlčaný.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci, nesprávne skutkové zistenia, ku ktorým súd dospel na základe vykonaných dôkazov, nesprávny procesný postup, ktorým súd znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ako aj inú vadu konania, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a nakoniec, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené. Namietal, že odôvodnenie rozsudku nespĺňa zákonom stanovené podmienky podľa § 220 ods. 2, 3 CSP. Nesúhlasil ani s aplikáciou 3-ročnej premlčacej doby namiesto 10-ročnej, ktorá sa vzťahuje na úmyselné bezdôvodné obohatenie. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe poukázal na rozhodovacia prax Krajského súdu v Prešove. Z činnosti žalovaného je známe, že dlhodobo ignoruje právnu úpravu zameranú na ochranu spotrebiteľov, čo sa nedá hodnotiť inak ako úmyselné konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu. Aj keby súd pripustil, že žalovaný nechcel dojednať zmluvu v snahe získať prospech, ťažko možno uveriť, že nevedel, čo môže takýmto konaním spôsobiť, a pre prípad, že sa tak stane, s tým nebol uzrozmeneý. Spoločnosť, ktorá poskytuje úvery, musí postupovať aj s povinnosťou riadneho hospodára a sledovať zmeny právnej úpravy, a to predovšetkým pokiaľ ide o hlavný predmet podnikania danej spoločnosti. Ohľadne trov žiadal, aby žalovanému neboli priznané, pretože nie sú účelne vynaložené, keďže žalovaný vystupuje hromadne vo viacerých sporoch a jeho podania majú charakter formulárovej odpovede.

6. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že toto odvolanie neobsahuje žiadnu skutočnosť, ktorá by preukazovala nesprávnosť napádaného rozsudku. Súd prvej inštancie sa dôsledne zaoberal prejednávanej vecou a na základe výsledkov vykonaného dokazovania a zistených skutočností rozhodol spôsobom, ktorý je logický, presvedčivý a má oporu v zákone. Žiadny z označených odvolacích dôvodov a námietok nie je relevantný a oprávnený. Záver a tvrdenie žalobcu o 10-ročnej premlčacej dobe z dôvodu, že malo dôjsť k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu, nemá oporu v žiadnej skutkovej okolnosti alebo dôkaze. Rovnako nie je pravdivé ani tvrdenie o akejsi konštantnej judikatúre v tomto smere.

7. Žalobca v reakcii na vyjadrenie žalovaného poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/161/2016, podľa ktorého „žalovaná obchodná spoločnosť je poskytovateľom pôžičiek a úverov na profesionálnej báze, je podnikateľom, preto sa predpokladá u takýchto spoločností vyššia odborná úroveň a aj zodpovednosť za porušenie zmluvných povinností. Žalovaný ako odborná organizácia a nebankový subjekt pri uzatváraní zmlúv koná evidentne úmyselne so snahou dosiahnutia zisku, preto takýto subjekt nesie aj väčšiu zodpovednosť za férové pravidlá pri poskytovaní úveru a dôsledky z porušenia zákonných povinností“.

8. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu následne uviedol, že záver o aplikácii desaťročnej premlčacej doby v zmysle uvedeného rozsudku Krajského súdu v Prešove nemá reálny skutkový a ani vecný základ vo vzťahu k prejednávanej veci. Na preukázanie či už vôľovej alebo vedomostnej zložky úmyslu žalovaného sa bezdôvodne obohatiť nepostačuje iba všeobecné a paušálne konštatovanie o zaužívanej

podnikateľskej praxi a znalosti relevantnej právnej úpravy s prihliadnutím na rozhodovaciu prax súdov. V danom prípade je naopak potrebné s poukázaním na konkrétne okolnosti uzavretia predmetnej zmluvy o revolvingovom úvere medzi stranami sporu preukázať, že on, ako veriteľ, v čase jej uzavretia a prijatia plnenia na základe tejto zmluvy skutočne chcel, resp. vedel alebo bol aspoň uzrozumený s tým, že sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje. Žalobca bol povinný uniesť dôkazné bremeno, avšak záver o jeho úmysle sa bezdôvodne obohatiť nemá oporu v žiadnej skutkovej okolnosti alebo v dôkaze, ktorý by predložil či označil v konaní pred súdom prvej inštancie. Nárok žalobcu je z dôvodu uplynutia dvojročnej subjektívnej a trojročnej objektívnej premlčacej doby v celom rozsahu premlčaný. Na podporu svojich tvrdení poukázal na viaceré rozhodnutia rôznych krajských súdov.

9. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP) viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Podľa obsahu spisu strany sporu uzatvorili Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej žalovaný mal poskytnúť žalobcovi úver v sume 1.200 eur (v skutočnosti mu poskytol 1.027,21 eura), pričom žalobca uhradil žalovanému sumu 2.700,18 eura. Žalobca si žalobou uplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.672,97 eura, ktorá predstavuje rozdiel medzi sumou skutočne poskytnutého úveru a sumou, ktorú žalobca žalovanému vrátil (2.700,18 eura - 1.027,21 eura). Okrem tohto nároku sa žalobou domáhal aj určenia neplatnosti samotnej zmluvy, určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu, že nie je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, keďže žalobca sa žalobou môže domáhať plnenia a aj sa ňou plnenia domáha. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a primeraného finančného zadostučinenia súd zamietol z dôvodu uplynutia trojročnej objektívnej premlčacej doby a neunesenia dôkazného bremena o úmysle žalovaného bezdôvodne sa obohatiť.

11. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, z akého dôvodu nebol podľa záveru súdu daný naliehavý právny záujem na požadovaných určeníach a prečo súd považoval nároky žalobcu za premlčané. Odvolací súd viazaný dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) sa zaoberal len tými námietkami žalobcu, ktoré sa týkali premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobca síce v odvolaní uviedol viaceré odvolacie dôvody, avšak citoval len zákonné znenie zákona, konkrétne ustanovenia § 365 ods. 1 CSP bez priamej aplikácie na daný spor. Žalobca teda neuviedol konkrétne, v čom mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nešpecifikoval ani to, prečo má podľa neho konanie inú vadu (a akú), ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie, k akým nesprávnym skutkovým zisteniam súd dospel, prečo zistený skutkový stav neobstojí, aké ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, sú podľa neho prípustné. Uvedenie dôvodov odvolania len vo všeobecnej rovine znamená, že odvolací súd nemôže so znalosťou posúdiť, čo konkrétne vo vzťahu k prejednávanej veci vlastne odvolateľ namieta. Na doplnenie odvolacích dôvodov súd odvolateľa nevyzýva (§ 373 ods. 1 CSP) a prihliada len na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP). Z podaného odvolania v tejto veci je zrejmé, že žalobca namietal nesprávne právne posúdenie aplikácie všeobecnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia, pretože v odvolaní výslovne nesúhlasil len s 3-ročnou objektívnou premlčacou dobou, lebo k bezdôvodnému obohateniu žalovaného došlo úmyselne, a preto mal súd správne aplikovať 10-ročnú premlčaciu dobu.

12. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Ide o subjektívnu premlčaciu dobu, pre ktorej začatie plynutia je rozhodujúci deň, kedy sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Ustanovenie § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka upravuje objektívnu premlčaciu dobu, ktorá môže byť 3-ročná pri nepriamom - nedbanlivostnom bezdôvodnom obohatení - a tiež 10-ročná v prípade, že ide

o úmyselné bezdôvodné obohatenie. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k bezdôvodnému obohateniu skutočne došlo. Pre aplikáciu 10-ročnej premlčacej doby na daný prípad by bolo potrebné preukázať úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobcu, ktorý by musel byť žalovanému zrejmy pri uzatváraní zmluvy a pri prijatí plnenia z tejto zmluvy. Takýto dôkaz však žalobca v spore nepredložil. Žalobca síce tvrdil, že žalovaný poskytuje úvery a jeho povinnosťou je sledovať zmeny právnej úpravy, a preto musel vedieť, čo môže svojím konaním spôsobiť, a pre prípad, že sa tak stane, bol s tým aj uzrozumený. Na preukázanie úmyslu žalovaného získať bezdôvodné obohatenie sú však tvrdenia žalobcu bez jeho preukázania nepostačujúce. Na preukázanie takéhoto úmyslu je potrebné vychádzať z okolností každého jednotlivého prípadu uzatvorenia zmluvy medzi zmluvnými stranami, teda nielen zo všeobecných tvrdení o znalostiach žalovaného, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov. Niet pochýb, že žalovaný ako podnikateľský subjekt sa snaží získať odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov vo forme úrokov, avšak snaha o získanie odplaty ešte sama o sebe nepreukazuje aj úmysel získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu. Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. III. ÚS 448/2017 uviedol, že vedomosť žalovaného o tom, že plnenie mu nepatrí alebo mu bolo poskytnuté omylom, sa neprezumuje, a ten, kto sa domáha vrátenia plnenia, musí preukázať, že žalovaný vedel alebo z okolností musel predpokladať, že mu vyplatená suma nepatrí“.

13. Keďže v tomto konaní nebol preukázaný ani priamy ani nepriamy úmysel žalovaného získať bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu, nevznikol ani dôvod pre aplikáciu 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Z týchto dôvodov bol správny záver súdu prvej inštancie, že právo žalobcu je premlčané, pretože 3-ročná objektívna premlčacia doba začala plynúť v septembri 2011 (uhradením dlhu) a uplynula v septembri 2014, pričom žaloba bola podaná na súd až dňa 02.03.2017. Súd prvej inštancie vychádzal zo zisteného skutkového stavu a správne posúdil aj plynutie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú legitímne a právne akceptovateľné. Odvolací súd viazaný dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) sa zaoberal len tými námietkami žalobcu, ktoré sa týkali rozhodnutia v otázke premlčania. Nezaoberal sa teda záverom súdu o neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovaných určeníach a nedôvodnosti žaloby v časti zaplatenia primeraného zadosťučinenia, pretože k tejto časti zamietajúceho rozhodnutia žalobca neuviedol žiadne konkrétne dôvody, pre ktoré rozhodnutie napáda. Bližšie sa odvolací súd nevenoval ani všeobecne formulovaným dôvodom žalobcu obsiahnutým v § 365 ods. 1 CSP, a to z dôvodov uvedených v bode 11. tohto rozhodnutia.

14. Čo sa týka trov konania, vo všeobecnosti platí, že o ich náhrade rozhoduje súd na základe pomeru úspechu strany v spore (§ 255 ods. 1, 2 CSP). Keďže v tomto prípade bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá, žalovaný bol plne úspešný. Nie je možné sa stotožniť s názorom žalobcu, že trovy zo strany žalovaného boli neúčelne vynaložené. Tento spor vyvolal žalobca, ktorý žalovaného označil ako druhú stranu sporu. Obe strany sporu mali právo vyjadrovať sa k veci a skutočnosť, že žalovaný vystupuje vo viacerých konaniach, nemôže mať za následok nepriznanie jeho trov podľa § 255 ods. 1 CSP, ktorý zohľadňuje pomer úspechu bez ohľadu na to, ako často daná strana vystupuje pred súdmi. V opačnom prípade by takáto úvaha viedla k tomu, že strana, ktorá je v sporoch vždy úspešná, by nikdy nemala nárok na náhradu trov konania, keďže jej vyjadrenia a argumentácie sú totožné, resp. podobné.

15. Odvolací súd tiež konštatoval, že odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie nedáva podklad pre prijatie názoru žalobcu, že nespĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Súd prvej inštancie totiž v dôvodoch svojho rozhodnutia zhrnul podstatné skutkové okolnosti a právne argumenty, pričom jasne a zrozumiteľne vysvetlil, prečo rozhodol daným spôsobom. Odôvodnenie rozsudku má všetky zákonné náležitosti, a teda námietka žalobcu v tomto smere neobstojí. Zo strany súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd preto považoval námietky žalovaného vznesené v odvolaní za neopodstatnené a nedôvodné.

16. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. V odvolacom konaní bol úspešný žalovaný, ktorému podľa § 255 ods. 1 CSP patrí náhrada účelne vynaložených trov konania. Odvolací súd preto v zmysle § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP rozhodol tak, že mu priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O ich

výške podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

18. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).